

SA-Kuva

TOIMINTAKERTOMUS

2021

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry

c/o Seppo Räihä, Piispantie 1 as 5, 74700 Kiuruvesi

puh. +358 405 914 611

www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi

*Hallitus on hyväksynyt toimintasuunnitelman kokouksessaan 6.2.2022
RSHY ry on hyväksynyt toimintasuunnitelman vuosikokouksessa 12.2.2022*

Sisällys

1	Yleistä	3
2	Hallinto	3
3	Jäsenet	3
4	Jäsenyydet	3
5	Yhteistyötahot	3
6	Toiminta	4
6.1	Aineiston kerääminen ja tallentaminen	4
6.2	Veteraanihaastattelut	4
6.3	Kiinteän linjan kartoitus	4
6.4	Joukkoyksiköitten sotatiet	4
6.5	Seminaarit	5
	<i>6.5.1 Perttulin jotos - seminaari 13.3.2021</i>	5
	<i>6.5.2 E.J. Raappana -seminaari 12.6.2021</i>	5
	<i>6.5.3 Ermei Kannisen muistoseminaari 24.10.2021</i>	5
	<i>6.5.4 Muut yhdistyksen toimintaa tukevat tapahtumat</i>	6
6.6	Muistamiset	6
6.7	Rukajärvi-keskuksen näyttelyt ja tapahtumat	7
	<i>6.7.1 Kiuruveden Rukajärvi-keskus</i>	7
	<i>6.7.2 Lieksan Rukajärvi-keskus</i>	7
6.8	Pohjois-Pielaveden näyttely	7
6.9	Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä.	8
6.10	Tilaisuudet Juuassa	8
6.11	Tiedottaminen ja internet-palvelut	8

6.12	Tietojärjestelmät	8
6.13	Kirjat	8
6.14	Merkittävimmät lahjoitukset	8
6.15	Rahalahjoitukset	8
6.16	Matkat Rukajärven taistelupaikoille	9
6.17	Rukapirtti-hanke	9
7	Rahankeräyslupa	9
8	Yleishyödyllisen yhdistyksen status	9
9	Yhdistyksen talous	9

1 Yleistä

Vuosi 2021 oli yhdistyksen 12. toimintavuosi. Rukajärven suunnan historyayhdistys perustettiin 19.9.2009 Marskin Majalla. Toiminta perustuu yhdistyksen jo aikaisempien vuosien jäsenkokousten tekemiin päätöksiin. Rukajärvi-keskukset ja niissä järjestettävät Perttulin Jotos, E. J. Raappanan ja Ermei Kannisen muistoseminaarit muodostavat toiminnan rungon.

2 Hallinto

Yhdistyksen hallitukseen ovat kuuluneet puheenjohtaja Seppo Räihä, hallituksen varapuheenjohtaja, Seppo Ryhänen sihteeri ja taloudenhoitaja Jari Kärkkäinen, Tenho Tikkanen, Kari Vepsäläinen, Matti Kilpeläinen, Raimo Jokisalmi ja Ossi Laine.

Yhdistyksen toiminnantarkastajana ja varatoiminnantarkastajana ovat toimineet jo 27.9.2014 pidetystä yhdistyksen vuosikokouksesta lähtien Matti Yrjänä ja Isto Turpeinen. He ovat toimineet perustamisesta alkaen ensin tilintarkastajina ja sitten uusien sääntöjen mukaisina toiminnantarkastajina.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Iisalmen Rukajärvi-keskuksessa 13.3.2021.

3 Jäsenet

Yhdistyksellä oli toimintavuonna 136 maksanutta jäsentä. Lisäksi oli seuraavat veteraanijäsenet, jotka on vapautettu jäsenmaksusta Kankaanpää Maunu (11.5.1923), Koppinen Ilmari (8.1.1918), Kumpulainen Eeva-Liisa (4.12.1924), Lintunen Aulis (18.1.1925), Turunen Mauno (10.8.1923), Veikko Heikkinen (2.2.1920), Syrjäniemi Eino (25.4.1918), Veli Merentie (28.3.1924), Esko Ekola (22.3.1924), Heikki Mäki-Kojola (1.2.1924), Yrjö Savola (14.2.1923), Pauli Uusimäki (8.6.1924), Aarre Öörni (12.5.1924), Olavi Tuominen (5.8.1921) ja Otto Jääskeläinen (9.4.1924).

Uusia henkilöjäseniä liittyi 8.

Yhdistyksen toimintavuoden jäsenmaksun suuruus oli 30 €.

4 Jäsenyydet

Rukajärven suunnan historyayhdistys on Suomen Sotahistoriallisen seuran jäsen vuodesta 2015 alkaen.

5 Yhteistyötahot

Lieksan Rukajärvi-keskuksen toiminnasta yhdistys on solminut v. 2015 yhteistyösopimuksen Lieksan Tukipiste ry:n kanssa. Opastuksesta Lieksan Tukipiste ry:n henkilökunnan lisäksi on huolehtinut Lieksan Matkailuoppaat ry:n ammattioppaat. Matkailuoppaat ovat myös oma-aloitteisesti järjestäneet Lieksan Rukajärvi-keskuksessa erilaisia tilaisuuksia ja ovat pitäneet näyttelytilaa avoimena. Lieksan Matkailuoppaat ovat järjestäneet yhteistyössä Lieksan Rukajärvi-keskuksessa konsertteja ja erilaisia esittelytilaisuuksia.

Yhdistyksellä on ollut yhteistyösopimus Monola Seura ry:n kanssa. Alussa yhteistyö käynnistyi Sibelius-muusikko Jussi Makkosen kanssa. Keskukseen Monola-näyttely on pystytetty yhteistyössä Jussi Makkosen kanssa, jonka tuki on ollut yhdistyksellemme arvokasta.

Rukajärven tien kohteissa yhteistyötä on merkittävässä määrin tehty Nurmijärvellä toimivan Jongunjoen Kyläyhdistys ry:n kanssa sekä Kahvila Annukan omistajan Annukka Kaltiaisen kanssa.

Yhteistyö Suomen Sotaveteraaniliitto ry:n ja Suomen Sotahistoriallisen Seura ry:n kanssa on jatkunut. RSHY ry on julkaissut omilla nettisivuillaan yhteistyökumppaneittensa tapahtumailmoituksia.

Vuonna 2017 käynnistyi yhteistyö Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n kanssa, joka pystytti Lieksan Rukajärvi-keskuksen laajan viestinäyttelyn sekä julkaisi VP 30 joukko-osaston historiateoksen "Viestisotaa Rukajärvellä". Yhteistyö on edelleen jatkunut. Viestinäyttely on pysyvä.

Lieksan kaupungin tuki on ollut merkittävää.

On aloitettu yhteistyö Sodan ja Rauhan keskus Muistin kanssa.

6 Toiminta

6.1 Aineiston kerääminen ja tallentaminen

Sääntöjensä mukaisesti yhdistys on jatkanut Rukajärven suunnan sotahistoriaan liittyvien veteraanihaastattelujen tekemistä, valokuvien ja erilaisen materiaalin keräystä ja aineiston tallentamista. Veteraanien perilliset ovat luovuttaneet yhdistykselle valokuva- ja muuta aineistoaan, joka on digitoitu ja sen jälkeen materiaali on pääosin palautettu takaisin veteraaneille tai aineiston luovuttajille.

Lisäksi yhdistyksen jäsenet ovat hankkineet omistukseensa vastaavaa yleisesti myynnissä olevaa sotahistoria- ja perinneaineistoa, joka sekin aineisto on valokuvattu ja tallennettu Rukajärven suunnan historiayhdistyksen kokoelmaan.

Veteraaniaineistoa koskevia tallenteita on kertynyt yli 10 Gt, yhteensä 157 kansioon, mikä käsittää 2.215 tiedostoa.

6.2 Veteraanihaastattelut

Toimintavuoden aikana suoritimme Olavi Tuomisen (s. 5.8.1921) veteraanihaastattelun hänen 100-vuotispäiväjuhlansa yhteydessä. Hän asuu Janakkalassa.

6.3 Kiinteän linjan kartoitus

Antti Haapalainen ja Reijo Pulkkinen ovat aloittaneet kartoittaa kiinteää linjaa. Samoin Jari Kärkkäinen on valmistellut Tykistömäen kenttätutkimuksia. Koronan takia kesän 2021 tutkimukset estyivät.

6.4 Joukkoyksiköitten sotatiet

Antti Haapalainen on kuluvana vuonna jatkanut joukkoyksiköitten sotatie -kartoitusta. Ensimmäinen selvitys (4280 III/JR10 sotatie, Asemasota) valmistui 2020. Seuraavat sotatiet on julkaistu RSHY ry:n nettisivulla kohdassa "Sotatie":

- 4280 III/JR10 sotatie, ASEMASOTA
- 4310 II/JR52 sotatie, ASEMASOTA
- 4240 III/JR31 sotatie ASEMASOTA
- 4260 I/JR10 sotatie, ASEMASOTA
- 4580 RjP6 sotatie, ASEMASOTA

6.5 Seminaarit

Vuosikokouksessaan 30.9.2015 Rukajärven suunnan historyyhdistys päätti seuraavaa:

Rukajärven suunnan historyyhdistys tulee järjestämään suunnan komentajan, kenraali E.J. Raappanan muistoseminaarin (2.6.), kenraali Ermei Kannisen (19.10.) ja maanviljelysneuvos Pentti Perttulin (13.3.) syntymäpäivien läheisyydessä seminaarityyppisen tilaisuuden vuorovuosin lialmen ja Lieksan Rukajärvi-keskuksissa.

6.5.1 Perttulin jotos - seminaari 13.3.2021

Perttulin Jotos-seminaari pidettiin Kiuruvedellä ja oli vuosikokouksen päättämistä tapahtumista ensimmäinen. Seminaari pidettiin striimattuna 13.3.2021 ja esitettiin myöhemmin RSHY ry:n nettisivulla julkaistavan linkin kautta. Tilaisuuden avasi Timo Marjoniemi ja Jarmo Raatikainen. Ohjelmassa oli seuraavat esitykset:

- Rukajärven laulu: Taito Kainulainen ja Raimo Jokisalmi
- Rukajärvi-keskuksen avaaminen, puheenjohtaja Seppo Räihä
- Rukajärven tie elokuva, esitelmä, Marko Röhr.
- Rukajärvi-keskuksen näyttelyitten esittely.
- Papan perintö, sävel ja sanat Emmi Mustonen.
- Rukapirtti-hanke ja Jotos-muistomerkin pienoismallin esittely.

6.5.2 E.J. Raappana -seminaari 12.6.2021

Koronan takia seminaari lähetettiin internetin kautta yhdistyksemme YouTube-kanavalla. Lieksan kaupungin tervehdys toi Asko Saarelainen. Ohjelmassa oli seuraavat esitykset:

- Papan perintö, sävel ja sanat Emmi Mustonen.
- Rukajärvi-keskus Kiuruvedellä, pj. Seppo Räihä
- Telttasauna, Jatta Kettunen
- Jotos — muistomerkki — historiikki, Tenho Tikkanen
- Kenttävartiovaellus Raappanan jäljillä 1943, Ari Komulainen
- Elokuva ensiesitys: "Kenttävartiovaellus — Raappanan askelissa" Rukajärven suunnan etulinjan kenttävartioille." (44 min). Elokuva kertoo Ari Komulaisen ja Kari Junnikkalan v. 2018 Raappanan jäljille tekemästä 204 km vaelluksesta

6.5.3 Ermei Kannisen muistoseminaari 24.10.2021

Kenraaliluutnantti Ermei Kannisen muistoseminaari pidettiin Kiuruvedelle ja sen teemana oli Sotahistoriatyö sotien jälkeen ja aineiston käyttö. Kiuruveden kaupunginjohtaja Jarmo Muiniekka toi tervehdyksen. Ohjelma:

- Veteraanien aineistojen vastaanottaminen Olli Karjalainen ja Arvi Tapio Kolehmainen
- Seminaariesitelmät:
  - III/JR 31 sotatie, Ari Komulainen
  - Laiston suo, Ossi Laine
- Musiikki, Taito Kainulainen ja Raimo Jokisalmi.
- Veikko Heikkisen videohaastattelu "Laiston suo"

6.5.4 Muut yhdistyksen toimintaa tukevat tapahtumat

Kiuruveden Rukajärven -keskus; 22.1.2022: Muurmannin partioetkestä tulee kuluneeksi 80 vuotta.

6.6 Muistamiset

Yhdistyksemme edustajat ovat osallistuneet myös seuraavien jäsenten ja veteraanien hautajaisiin ja muistotilaisuuksiin tai heitä on muistettu yhdistyksen sivuilla:

- **Juho Henrik Huttusen** (28.3.1915 – 28.6.1944) hautajaiset 16.4.2021 Kiuruvedellä. Siunaamisen suoritti Kainuun prikaatin kenttärovasti Penna Parviainen, Kiuruveden kirkkoherra Kimmo Kivelän avustamana. Rukajärven suunnan historyayhdistyksen puolesta havuseppeleen laskivat puheenjohtajat Seppo Räihä sekä Seppo Ryhänen. Muistotilaisuus oli Kiuruveden Rukajärvi-keskuksessa.
- Rukajärven veteraani **Osmo Korkea-aho** kuoli 16.4.2021. Siunaustilaisuus järjestettiin Alajärven kirkossa 8.5.2021. Hänen kuolemisensa huomioitiin yhdistyksen internettisivuilla.
- **Paavo Salmensuu** (22.11.1926 – 15.1.2021). Salmensuu oli Rukajärven suunnan historyayhdistys ry:n perustajajäsen ja ensimmäinen veteraani yhdistyksemme hallituksessa. Hän toimi yhdistyksen hallituksen jäsenenä 19.9.2009 - 10.10.2014. Hänen kuolemisensa huomioitiin yhdistyksen internettisivuilla.

Veteraanien syntymäpäivinä yhdistyksen hallitus on muistanut määrävuosia täyttäneitä veteraaneja ja niitä veteraaneja, jotka on haastateltu. Lisäksi em. veteraaneja on tervehditty aina joulun alla. Vuonna 2021 täytti seuraavat veteraanit vuosia.

- Ilmari Koppinen 103 vuotta, s. 8.1.1918, Salo.
- Eeva-Liisa Kumpulainen, 97 vuotta, s. 4.12.1924, Helsinki.
- Aulis Lintunen, 96 vuotta s. 18.1.1925, Espoo.
- Heikki Mäki-Kojola, 97 vuotta, s. 1.2.1924, Härmä.
- Yrjö Savola, 98 vuotta, s. 14.2.1923, Vaasa.
- Eino Syrjäniemi 103 vuotta, s. 28.4.1918, Haapajärvi.
- Aarre Öörni, 97 vuotta, s. 12.5.1924, Lappajärvi.

RSHY ry:n perustajajäsenten merkkipäivät:

- Maunu Kankaanpää, 98 vuotta, s. 11.5.1923.

6.7 Rukajärvi-keskuksen näyttelyt ja tapahtumat

6.7.1 Kiuruveden Rukajärvi-keskus

Rukajärvi-keskuksen sijaintipaikka siirtyy alkutalvesta 2021 Kiuruvedelle, kun Hotelli-Ravintola Peltohovi/YS-Viihde Oy tarjoutui sijoittamaan Rukajärven suunnan sotahistorialliset näyttelyt Peltohovin tiloihin. Peltohovi sijoittuu Kiuruvedellä sijainneen Elokuvateatteri Väreeseen läheisyyteen. Väreellä koottiin jatkosodassa Rukajärvellä taistelleen Kevytosasto 2:n toinen komppania. Marraskuussa 22. päivänä 2020 allekirjoitettiin YS-Viihde Oy:n kanssa sopimus Rukajärvi-keskuksen sijoittamisesta Peltohovin tiloihin. Rukajärvi-keskuksen avajaiset oli 27.3.2021.

Kiuruveden Rukajärvi-keskus oli kiinni 28.3.2021-18.4.2021 välisen ajan koronasulun takia.

Kiuruveden Rukajärvi-keskuksessa pidettiin:

- vuosikokous ja Perttulin jotos - seminaari 13.3.2021
- Ermei Kannisen muistoseminaari 24.10.2021
- Pielaveden sotaveteraanit ry tutustui 28.10.2021 Rukajärvi-keskukseen

Näyttelyvieraita Kiuruveden näyttelyssä kävi lähes 1000 ihmistä.

6.7.2 Lieksan Rukajärvi-keskus

Lieksan Rukajärvi-keskus oli avoinna 1.1–31.5 ja 1.9–31.12.2021 arkipäivinä klo 9.00–15.00 välisen ajan. Kesäkaudella Lieksan Rukajärvi-keskus avasi kesäkauden kesäkuun 2. päivänä ja päätti sen 31.8.2021. Tällöin Rukajärvi-keskus oli auki myös viikonloppuisin.

Näyttelyvieraita Lieksan näyttelyssä kävi lähes 2 000. Koronan vuoksi ryhmävierailuita ei ole ollut kuin vähäinen määrä.

Lieksan Rukajärvi-keskuksessa pidettiin:

- Suuret partioretket seminaarit, joissa sotahistoriallisen osuuden esitteli Ari Komulainen.
  - 31.7.2021 Muurmannin rata ja Suopassalmi
  - 14.8.2021 Jeljärven retki

Lieksan Rukajärvi-keskuksessa on esillä rintamataidetta ja Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n rakentama Rukajärven rintaman viestitoimintaa esittelevä pysyvä näyttely. Lisäksi näytteellä on Arnold Majewskin aineistoa sekä Helga ja Arnold Majewskin alaisiltaan saama häälahjakalusto. Rukajärvi-keskuksessa näyttelyvieraille voidaan myös esittää laajakuvanäyttöjen kautta mm. veteraanihaastatteluja.

6.8 Pohjois-Pielaveden näyttely

Rukajärven suunnan historyyhdistys osallistui Pohjois-Pielaveden kyläyhdistyksen elokuun tapahtumaan, missä esillä oli mm. Poikkeusoloja esittelevä valokuvanäyttely. Näyttelyyn tutustui reilut 500 näyttelyvierasta.

6.9 Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä.

Rukajärven suunnan historyyhdistys osallistui Lappajärvellä Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä jo 11. kerran. Tilaisuuteen valmistui PionP 24:n täydennetty historiikki sen toiminnan ajalta. Tapahtumaan osallistuivat Puheenjohtaja Seppo Rähä, varapuheenjohtaja Seppo Ryhänen ja Tenho Tikkanen.

6.10 Tilaisuudet Juuassa

Juukalaiset yhdistyksemme jäsenet ovat järjestäneet vuosittain Ellinkulman kokoontumistilassa esitelmätilaisuuden. Tällä kertaa tilaisuuden yhteyteen oli järjestetty tutustumismatka Juuan Metsästysyhdistyksen Timovaaran metsästysmajalle. Komentaja E. J. Raappana oli metsästysmajan vihkiäisissä 4.9.1955 ja tässä tilaisuudessa hän ikuisti vieraskirjaan tekemällään merkinnällä ns. ”Honkaisten pirttien tarinan.” Tämän vuotinen tapahtuma järjestettiin siksi, koska honkaisten pirttien tarinasta ei ole jäänyt yhtenäistä selvitystä. Honkaisten pirttien tarina on nyt tallennettu Rukajärven suunnan historyyhdistyksen digiarkistoon kokonaisuudessaan. Tähän Juuan tilaisuuteen osallistui reilut 45 kuulijaa. Honkaisten pirttien tarinan muistio valmistui 31.1.2021, sen kokosi Tenho Tikkanen.

6.11 Tiedottaminen ja internet-palvelut

Yhdistyksen tiedottaminen tapahtuu pääosin yhdistyksen ja Rukajärvi-keskuksen nettisivujen välityksellä. Jäsenille toimitetaan toiminnasta tietoa myös sähköpostin ja kirjeitten kautta.

Yhdistyksen nettisivuille pyritään tallentamaan kaikki yhdistyksen tilaisuuksissa pidetyt esitelmät.

Yhdistys aloitti toimintavuoden aikana internettiin ladattavan karttapalvelun suunnittelun ja laadinnan, jonka kautta jäsenet voivat päästä tutustumaan mm. jatkosodassa käytettyyn venäläiseen topografiseen kartta-aineistoon.

6.12 Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmä lakkautettiin 2021, mikä johtui tietojärjestelmän ylläpitäjän toiminnan päättymisestä.

6.13 Kirjat

Rukajärven suunnan sodan jälkeisen sotahistorian historiikki on tekeillä.

6.14 Merkittävimmät lahjoitukset

Ermei Kannisen muistoseminaarissa saatiin lahjoituksena lääkintämajurin Tapio Kolehmaisen aineisto, joka esiteltiin sotahistorioitsija Ari Komulaisen luennossa ”III/JR 31 sotatie”. Aineisto on Ari Komulaisen toimesta tarkasti dokumentoitu.

Yhdistys sai paltamolaisen Olli Karjalainen aineiston sekä Mannerheimin ritarin majuri Jukka Puustisen aineiston.

6.15 Rahalahjoitukset

Heikki Kanninen lahjoitti isänsä kenraaliluutnantti Ermei Kannisen muistoseminaarin järjestämisestä aiheutuvien kulujen kattamista varten 1 000 €.

6.16 Matkat Rukajärven taistelupaikoille

Yhdistys ei voinut järjestää sotahistoriallista matkaa Rukajärvelle koronan takia.

6.17 Rukapirtti-hanke

Vuosikokouksessa 14.3.2020 päätettiin käynnistää Rukapirtin rakentamishanke. Rukapirtistä on laadittu hankesuunnitelma ja sen rahoittamista varten on laadittu Jotos-muistomerkin historiikki

7 Rahankeräyslupa

Poliisihallitus myönsi yhdistykselle jatkuvan valtakunnallisen rahankeräyslupan 28.5.2021. Luvassa määrätty rahankeräystili on Osuuspankki: FI02 5723 0220 2696 12, OKOYFIHH. Luvan numero on RA/2021/707.

8 Yleishyödyllisen yhdistyksen status

Yhdistys haki Verohallinnolta TOL 57 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista yleishyödyllisen yhteisön statusta. Päätös saatiin 3.1.2022 kun ”Lahjoitusten verovapauslautakunta” oli antanut asiasta 7.12.2021 myöntävän lausuntonsa. Tämä Verohallinnon päätös vahvistaa omalta osaltaan yhdistyksen asemaa kulttuurihistoriallisesti merkittävänä toimijana sotahistoriatyön alueella.

9 Yhdistyksen tilivuosi

Yhdistyksen tulos oli 598,47 €.

Lahjoituksia ja avustuksia saatiin 4 075,30 €.

Heikki Kanninen lahjoitti isänsä kenraaliluutnantti Ermei Kannisen muistoseminaarin järjestämisestä aiheutuvien kulujen kattamista varten 1 000 €.

Yhdistyksen taloudellinen tilanne ilmenee tilinpäätösasiakirjoista.